

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censuris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

si fueris non sit illatio, l. Papinianus. ff. de minor. cap. ad audientiam, de decim. Confessarius, qui solum votum vir tute sublati commutare potuit, poenas incurfas ob violationem prius votum condonare, aut relaxare non potuit. Nec quicquam vouenti prodest, quod sublato voto quod fuit principale, sublata etiam censetur praedicta poena soluendi elemosinas, tanquam accessorium quid ad votum illud seruandum, ex eo. s. quod accessorium naturam sui principalis sequi solet, c. accessorium de reg. iur. in 6. quia tunc solum accessorium sui principalis naturam sequi censetur, quando ratio eadem in utroque militat, non quando diuersa: Arg. cap. debitoribus, & c. conting. de iure iur. & quando accessorium sine suo principali consentire nequit, cum itaque obligatio ad poenam soluendam, sine voto consistere queat, post votum solum, vel dispensatione sublaturum, vt palam est, proinde in casu dicto sublato voto, poenam accessoriam prius incurfam minime sublaturam esse censeri debet.

DECISIO XXXVI.

Ex cons. 2. in Nouis, deest in antiquis.

Voti obligationem, licet iracundia quae vsum rationis non sustulit, vitare non censetur, Arg. c. dudum. de conuersio. coniug. neque magna perturbatio, etiam ex iniusto timore, vel amore procedens, cap. 1. & ibi Pan. de voto. Nau. in Man. c. 12. num. 24. & 77. iustam tamen causam petendi dispensationem vel commutationem in Praetorio sacræ poenitentiarie præbet.

DECISIO XXXVII.

Ex cons. 10. in Nouis, deest in antiquis.

Irans, vel vouens etiam per iram religionem intrare cum intentione actuali non intrandi eam, etsi ad intrandum non tenetur, si tamen intentionem contrariam non habuit, neque intentionem actualem intrandi ad intrandum obligatur: Quia non debet de se præsumere, quod noluit tam grauiter peierare, vt volendo intrare, iuraret se intraturum, sed quod saltem per iram intrare voluerit. Arg. cap. qui tacet de reg. iur. in 6. Cum inter consensum, & dispensationem dari non possit medium.

DECISIO XXXVIII.

Ex cons. 12. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens non commiserit mulieri, quam falso suam cognatam esse putauit, votum illud seruare non tenetur, si tunc ea mente fuerit, quod si veritatem sciisset, non vouisset; secus autem si tunc ea mente erat, quod vouisset etiam si eam cognatam sibi non esse sciisset. Quia ignorantia qualitatis a peccato qualificato excusat, si sit causa peccati, alias minime.

DECISIO XXXIX.

Ex cons. 17. in Nouis, deest in antiquis.

Voto seu iuramento castitatis, seu religionis ingrediendæ stricta, si postea nupsit, & consummavit, non tenetur a viro petere, vt ei liceat dicta vota adimplere mortuo autem marito votum adimplere tenetur: si tamen propter ætatem, consuetudinem, vel aliam causam hoc ei difficile sit, melius est vt dispensationem, relaxationem, seu commutationem a sede Apostolica petat.

DECISIO XL.

Ex cons. 21. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens ingredi certam religionem seu certum monasterium, si in eo non recipiatur, liber manet, si autem vouit ingredi religionem in genere, repulsus ab aliquibus, liber non est, sed vt in alijs recipiatur, tentare tenetur admissus autem ad habitum in aliqua, si postea eiiciatur vel ipse exeat, voto satisfecisse censetur: sicut & is, qui cũ certum monasterium ingredi vouisset, post habitum in eo assumptum exit, vel eiiciatur, nec aliud ingredi tenetur sed matrimonium cura conscientia contrahere potest. Angel. vet. votum. 3. s. 11. Caiet. 2. 2. q. 189. art. 3. Nau. in Man. c. 12. num. 48. Sin autem vouisset in genere profiteri, aut in religione perseverare, per solam habitus assumptionem

non liberatur, sed exiens, vel eiectus, vt in alia ad habitum, & professionem recipiatur, tentare obligatur. Vouens autem fieri religiosus, in dubio ingredi ad probandum, non autem profiteri, aut perseverare, vouisse censetur, ita Caiet. 2. 2. q. 189. art. 4.

DECISIO XLI.

Ex cons. 37. in Nouis, deest in antiquis.

Subdiaconatus ordo Sacramentum est a Christo institutum, eique votum castitatis annexum est, quod matrimonium postea contractum irritat: c. 1. qui cler. vel vouent. Ex causa tamen Papa, non solum cum tali sed etiam cum Monacho professo, vt uxorem ducat, dispensare ualet, Arg. cap. cuncta per mundum. 9. q. 3. Nauar. in Man. cap. 12. num. 25. quandoquidem solemnitas voti, ex qua dictum impedimentum oritur, non iure diuino, sed humano probatur inducta. cap. 1. de voto in 6. Nec Papa sic dispensando facit, ut manente voto, & uoti obligatione, non teneatur uouens illud observare; si d. ex causa, ut potest, facit ut hæc uoti materia non sit, prout fit etiam quando relaxantur iuramenta.

DECISIO XLII.

Ex cons. 39. in Nouis, deest in antiquis.

Subdiacono, qui publice ordinem suscepit, vt uxorem ducat, non est concedendum ex ea solum causa, quod ordinem, cum esset diues, dolo consanguineorum putans se pauperem, inductus suscepit.

DECISIO XLIII.

Ex cons. 14. in Nouis, deest in antiquis.

Via uotum de intranda certa religione duo in se continet, unum de religione intranda, cuius dispensatio soli Papæ reservatur; alterum de intranda hac religione, quod nulli Papæ reservatum est: sicut etiam & professio certæ religionis duo continet, unum quod per eam fit religiosus, super quo solus Papa dispensat; alterum, quod fit religiosus illius ordinis, super quo alij prælati dispensare possunt, ut ad strictiorem vel æqualem transire queat: consequenter cum uouente intrare certam religionem, alius quam Papa dispensare ualet, ut liceat ei æqualem, vel strictiorem intrare, immo etiam & laxiorem; eo quod aliud est dispensare, ne qui uouit religionem in genere, uel in specie ad unam intrandam teneatur, quod cum sit dispensatio super uoto religionis, Papæ reservatum est; aliud autem quod uouens unam religionem intret aliam quod cum sit dispensare solum super uoto de transseundo ad aliam religionem, nulli Papæ est reservatum ex Caiet. 2. 2. q. 8. art. 8.

DECISIO XLIV.

Ex cons. 43. in Nouis, deest in antiquis.

Vouens suscipere sacros ordines quauis non habeat beneficium, nec patrimonium, ad cuius titulum ordinetur, nec doctrinam sufficientem, uxorem ducere nequit, nisi factus sit incapax doctrinæ sufficientis, aut prudentis arbitrio iudicetur ei impossibile, ut beneficium, uel patrimonium acquirat.

DECISIO XLV.

Votum religionis ingrediendæ collationem beneficij ei postea factam ante professionem, non annullat, sicut nec matrimonium post uotum religionis contractum annullatur, cap. Nos nouimus. 17. q. 2.

TITVLVS XXVIII.

De statu Monachorum.

SVMAMRIVM.

- 1 Religionem ingresso non proficenti, vel abeuntis donata restituntur.
- 2 Benedictio Abbatis non est iterabilis.
- 3 Mona-

3. Monachus iuridicè expulsus, vel translatus ad parochialem, habitu clericali vti potest.
4. Præcedentia Prouincialium inter religiosos, ex antiquitate prouinciarum attenditur.
5. Canonicus Regularis, sicut & Monachus, patrinus esse nequit.
6. Monialium monasteria ex causa superiores intrare, & licentiam ingrediendi dare possunt.
7. Monachatos non est dignitas, nec aliquid honorificum.
8. Monachus de iure communi, ex vno loco in alium inuitus mutari non potest.
9. Canonici regulares beneficia curata habere possunt.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 9. de success. ab intestato.

1. **C**um eadem ratio sit recedentis ante professionem, & morientis, ante professionem emissam; consequenter Concil. Triden. sess. 25. cap. 16. de reg. statuens, ut abeuntibus ante professionem, omnia quæ sua erant, restituantur, etiam de religiosis ante professionem morientibus, id ipsum statuisse censetur, cum antea professionem emissam res nouitiorum monasterij bona non fiant.

DECISIO II.

Ex consil. 2. deest in Nouis.

2. **A**bbas semel benedictus, licet ad aliam Abbatiam promotus, sit, iterum tamen benedici non debet; sed vel priorem benedictionem literis, & testibus probare, vel iterum sub conditione benedictionem accipere, tenetur: Arg. c. 2. de baptismo. vt scilicet in foro exteriori fidem suæ benedictionis facere possit.

DECISIO III.

Ex cons. 3. alias 79. de Regular.

3. **R**egularis iuridicè a Monasterio expulsus, vel ad Parochialem ecclesiam ritè translatus, cura conscientia in habitu clericali seculari extra monasteriū sub obedientia Episcopi manere potest, & debet; quia in vtroque casu a religione absoluitur, & in neutro ad Monasterium & claustrum redire tenetur. Glos. in clem. 1. §. ad hæc, de statu monac. & cap. si quis translatus. 2. 1. q. 1.

DECISIO IV.

Ex cons. 4. alias 10. de maior. & obedien.

4. **I**n capitulis faciendis in Ordinibus Minorum honoratior locus Prouinciali Aquitanæ, quam Lugdunensi assignari debet: cum prouincia illa, priusquam Lugdunensis erecta sit, & præcedentia prouincialium, ex antiquitate institutionis Prouinciarum, & non ex antiquitate erectionis monasteriorum attendenda est: prior autem tempore, etiam iure potior esse debet. cap. qui prior, de reg. iur. in 6. & c. 1. de maior. & obed.

DECISIO V.

Ex cons. 5. alias 10.

5. **C**um leges fundatæ in religione, disponentes de Monachis, etiam in Canonicis Regularibus locum habeant, nisi earum verba illos expresse excludant, ex Pan. in c. 2. de postul. consequenter Canonicus regularis, sicut & monachus, patrinus esse nequit, cap. non liceat, de consecr. dist. 4.

DECISIO VI.

Ex cons. 6. alias 9.

6. **E**piscopi, & alij Prælati quamuis sine iusta & urgente causa monasteria Monialium sibi subiecta intrare non possunt, c. 1. de statu reg. in 6. & Conc. Trid. sess. 25. c. 5. de reg. Pius V. in Bulla, quæ incipit, circa Greg. XIII. in Bulla, vbi gratiæ visitationis tamen aut alia iusta, & urgente ex causa, pro quanta alijs ad ea intranda dare possunt, ipsi et ea, non petita ab alio superiore licentiâ, intrare valent, in Greg. XIII. cõst. 75. incip. dubijs, quæ emergunt.

DECISIO VII.

Ex consil. 1. in Nouis deest in antiq.

7. **C**um Monachatus nec dignitas, nec honorificum officium sit, Feder. cons. 5. nu. 5. vnde etiam & Abbates Monachorum qui non sunt clerici, sed tantum laici, quolibet clerico in minoribus constituto inferiores sint honore, c. 2. subdiac. dist. 93. consequenter excommunicatus, infamis irregularis, vel alias ad beneficia ecclesiastica inhabilis, ad monachatum habilis censetur.

DECISIO VIII.

Ex cons. 4. in Nouis, deest in antiquis.

8. **M**onachus de iure communi, qui stabilitatem in vno Monasterio vult, ad aliud inuitus sine iusta causa moueri non potest, poteritque non solum Papa, sed etiam Generalis ordinis illi licentiam concedere, vt reueto habitu extra claustrum maneat, vt matris necessitati superuenienti subueniat, & S. Th. 2. 2. q. 101. art. 4. vt ait Nau. in Man. c. 14. nu. 14. Nam si necessitas professionem præcedat non potest iuste in claustrum manere, sed exire tenetur, vt subueniat.

DECISIO IX.

Ex cons. 12. in Nouis deest in antiquis.

9. **C**anonici Regulares Congregationis Lateranensis ordinis S. Augustini, & beneficia curata suscipere, & curam animarum extra ordinem suum cum licentia Generalis, abique vlla Papæ dispensatione exercere possunt, cap. quod Dei timorem, de statu monach.

TITVLVS XXXI.

De Religiosis domibus.

S V M M A R I V M.

1. Hospitalis rector officium recitare, tenetur, quando Hospitalis est beneficium.
2. Congregatio Concilij Tridentini statueri nequit, an hospitalis ab episcopo visitari possit.
3. Hospitalis de bonis laici erectum, in quo non adest altare, vel capella, auctoritate episcopi erectum non præsumitur.

DECISIO I.

Ex cons. 1. in vtrisque.

1. **H**ospitalium cum duplex sit genus, alterum quod datur in titulum beneficij; & alterum, quod solum datur in administrationem; clem. 1. & gl. de præb. & cle. quia contingit. S. vt autem de relig. dom. Rector Hospitalis ad horas canonicas dicendas, & habitum clericalem gestandum tenetur, quando Hospitalis est beneficium. Arg. c. 2. de celebr. Miss. Iudicatur autem beneficium, vel quando in fundatione ipsius statutum fuit ab ordinario, vel a Papa quod esset beneficium, vel quando per electionem, & confirmationem superioris dari solet, d. S. vtracum, vel etiam quando per quadraginta annos a solis clericis vt beneficium fuit possessum. Arg. c. cum de beneficio, de præb. in 6. & cap. de quarta de præscrip. Hospitalis enim quod tam laicis, quam clericis commendari solet, beneficium censeri non debet.

DECISIO II.

Ex cons. 2. in Nouis, deest in antiquis.

2. **C**ongregatio Concilij Trid. cum non habeat potestatem ad contentiones facti definiendas, sed tantum ad decidendas quæstiones iuris, quæ super intellectu Concilij emergunt; consequenter cognoscere nequit de validitate sententiæ contra episcopum datæ in Hospitalis, aut domus aliqua religiosa ab episcopo visitari possit, cum sententia semel data in rem iudicatam transeat.

DE.